

Ankestyrelsens brev til Langeland Kommune

Tilsynsudtalelse om brug af standsningsretten ved et økonomiudvalgsmøde

Ankestyrelsen vender hermed tilbage i sagen om brug af standsningsretten ved et møde i Økonomiudvalget den 4. september 2023.

Resumé

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at den beslutning, som blev vedtaget på Økonomiudvalgets møde den 4. september 2023 under punktet Forslag fra Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet, ikke kunne begæres standset og indbragt for kommunalbestyrelsen til afgørelse i medfør af kommunestyrelseslovens § 23.

Vi beder kommunalbestyrelsen i Langeland Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunalbestyrelsen anledning til.

Ankestyrelsen vurderer, at de spørgsmål, der i øvrigt er rejst i sagen ved henvendelse af 2. oktober 2023 om bl.a. borgmesterens og forvaltningens håndtering af sagen, ikke giver anledning til at rejse en tilsynssag.

Vi beklager, at vi ikke har kunnet overholde den sagsbehandlingstid, vi har stillet i udsigt.

Sagens oplysninger

20. marts 2025

J.nr. 23-86262

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-fre kl. 9.00-15.00

Åbningstid - telefon:
man-tir kl. 9.00-15.00
ons lukket
tor-fre kl. 9.00-15.00

[A], der er medlem af Kommunalbestyrelsen i Langeland Kommune, skrev den 2. oktober 2023 på vegne af en række kommunalbestyrelsesmedlemmer til Ankestyrelsen om Langeland Kommune.

[A] skrev bl.a. om forvaltningens og borgmesterens behandling af formandens ([A]) og flertallets ønsker i det daværende Børne- og Skoleudvalg.

[A] bad også Ankestyrelsen om at forholde sig til brugen af standsningsretten ved et møde i Økonomiudvalget den 4. september 2023 og den efterfølgende behandling af sagen i kommunalbestyrelsen den 11. september 2023, herunder forvaltningens besvarelse af spørgsmål fra det daværende Børne- og Skoleudvalgs formand. [A] anførte, at beslutningen i Økonomiudvalget ikke var omfattet af standsningsretten i kommunestyrelseslovens § 23, da den alene vedrørte processuelle forhold internt i kommunen og et ønske om at afvente Børne- og Skoleudvalget, som allerede behandlede sagen. Han anførte også, at behandlingen af sagen i kommunalbestyrelsen den 11. september 2023 var kritisabel og henviste bl.a. til, at han ikke havde fået mulighed for at forklare sit synspunkt, og at det var stilleren af det oprindelige mindretalsforslag i Økonomiudvalget, der havde præsenteret punktet under kommunalbestyrelsens behandling, selvom afstemningen vedrørte den standsede beslutning, som var flertallets ændringsforslag.

[A] bad også Ankestyrelsen om at forholde sig til, om der på kommunalbestyrelsens møde alene kunne tages stilling til, om Økonomiudvalgets beslutning kunne standses, eller om Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet også kunne stille ændringsforslag til beslutningen, herunder forslag om at bevilge 620.000 kr. til et konsulentfirma. Det var [A]s opfattelse, at det alene var standsningen af beslutningen, kommunalbestyrelsen kunne tage stilling til, og at Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet i stedet måtte bruge initiativretten og få sagen på det næste kommunalbestyrelsesmøde, hvis de ønskede deres forslag behandlet.

[A] vedlagde bl.a. beslutningsprotokol for punkt 112 Tillægsbevilling til ekstern sagsgennemgang fra møde i det daværende Børne- og Skoleudvalg den 28. august 2023, beslutningsprotokol for punkt 121 Forslag fra Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet fra møde i kommunalbestyrelsen den 11. september 2023 og mailkorrespondance med forvaltningen og borgmesteren om svar på [A]s spørgsmål i forbindelse med behandlingen af sagen i det

daværende Børne- og Skoleudvalg og i forbindelse med anvendelse af standsningsretten i Økonomiudvalget og den efterfølgende behandling i kommunalbestyrelsen.

[A] bad Ankestyrelsen om at vurdere et eventuelt erstatningsansvar for de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der på mødet den 11. september 2023 traf beslutning under punkt 121 om ekstrabevilling til eksterne konsulenter til gennemgang af sager i Familieafdelingen.

Af beslutningsprotokol fra et møde i det daværende Børne- og Skoleudvalg den 28. august 2023, pkt. 112, fremgår bl.a. følgende:

"112 Tillægsbevilling til ekstern sagsgennemgang
23/3603

Resume

Ankestyrelsen har 3. november 2022 vurderet, at Langeland Kommune bør gennemgå samtlige igangværende og eventuelle afsluttede sager i familieafdelingen for at undersøge, om der i sagerne er grundlag for at genoptage afgørelserne. En del af sagerne er undersøgt tidligere. Der søges en beløbsramme på 620.000 kr. til undersøgelsen af de resterende sager.

Sagsfremstilling

[...]

Til at gennemgå de resterende sager i Familieafdelingen er der modtaget tilbud fra [P].

[...]

Afledte konsekvenser

Beløbsrammen på 620.000 kr. ekskl. moms kan ikke finansieres for Familieafdelingens budget.

Indstilling

Direktionen indstiller:

- At Økonomiudvalget overfor Kommunalbestyrelsen anbefaler, at der gives en tillægsbevilling på 620.000 kr. til gennemførelse af undersøgelsen, som finansieres af det afsatte budgetværn under de generelle reserver

Beslutning i Økonomiudvalget den 22-05-2023

[B] (V), [C] (V), [D] (C), [A] (B) og [E] (A) ønsker, at sagen sendes til behandling i Børne- og Skoleudvalget.

[F] (F) og [G] (F) anbefaler indstillingen.

[...]

Beslutning i Børne- og Skoleudvalget den 06-06-2023

Udvalget udsætter beslutning vedrørende tillægsbevilling på 620.000 kr. til ekstraordinært møde i Børne- og Skoleudvalget den 28. juni 2023.

[H] anbefaler forvaltningens indstilling.

Beslutning i Børne- og Skoleudvalget den 28-06-2023

[G] (F) og [H] (F) anbefaler forvaltningens indstilling.

[C] (V) og [I] (V) tilslutter sig forvaltningens indstillingen, forudsat at der afsættes midler til en uvildig ekstern undersøgelse af et begrænset antal sager i omfanget 10 til 20 sager. Sagerne udvælges af en uvildig person.

[A] (R) mener ikke, at vi skal bruge flere midler på [P]-aftale, men drøfte en anderledes løsning med Ankestyrelsen med henblik på at sikre uvildige øjne på sagsbehandlingen.

Han foreslår derfor, at der indhentes tilbud på juridisk og psykologisk gennemgang af mindst 20 anbringelsessager (har konkret bud på den ene jurist), inden for rammen af de 620.000 kr., samtidig med at samtlige øvrige sager gennemgås af forvaltningen med henblik på at vurdere om sager skal genoptages.

Supplerende sagsfremstilling

Børne- og Skoleudvalget den 28. august 2023

Sagen fremlægges til fornyet behandling i fagudvalget med den hensigt, at der træffes beslutning om en anbefaling til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Børne- og Skoleudvalget den 28. august 2023

Direktionen indstiller:

- At Børne- og Skoleudvalget overfor Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen anbefaler, at der gives en tillægsbevilling på 620.000 kr. til gennemførelse af undersøgelsen.

Beslutning i Børne- og Skoleudvalget den 28-08-2023

Punktet blev fjernet fra dagsordenen jf. punkt 99 – Godkendelse af dagsorden.”

Af beslutningsprotokol fra et møde i kommunalbestyrelsen den 11. september 2023, punkt 121 fremgår bl.a. følgende:

”121 Forslag fra Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet 23/7566

Sagsfremstilling

Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet har fremsendt følgende:

Ankestyrelsen skrev i november 2022, at Langeland Kommune bør gennemgå alle sager. Det var en enig Kommunalbestyrelse, som i december 2022 besluttede at gennemgå alle igangværende sager i Familieafdelingen.

[...]

Det er otte måneder siden. Allerede før sommerferien burde spørgsmålet om finansiering af den resterende del af sagsgennemgangen være på plads. Sagen er blevet behandlet i Børne- og Skoleudvalget på tre møder i træk (6. juni, 28. juni og 28. august) uden beslutning om en anbefaling til Økonomiudvalget. Det forhæler fremdriften i sagen. Det kan hverken borgere, medarbejdere, Ankestyrelsen eller Kommunalbestyrelsen være tjent med.

Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet er ikke indstillet på yderligere forhaling af Kommunalbestyrelsens beslutning om at gennemgå alle sager i Familieafdelingen.

Derfor stiller Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet forslag om,

- at Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen bevilger en beløbsramme på 620.000 kr. til en gennemgang af de resterende sager.

at administrationen indgår aftale med eksterne konsulenter til at gennemgå sagerne, sådan som Kommunalbestyrelsen besluttede det i december 2022.

Beslutning i Økonomiudvalget den 04-09-2023

Venstre, Konservative og Radikale Venstre fremsatte følgende ændringsforslag:

"Langeland Kommune drøfter håndteringen af gennemgangen af sagerne med Ankestyrelsen med henblik på at opnå enighed om en fælles forståelse af opgaven. Samtidig afventes Børne- og Skoleudvalgets besvarelse af den opgave, som Økonomiudvalget gav udvalget på ØK's møde den 22. maj 2023, idet det pålægges forvaltningsledelsen, i og omkring Familieafdelingen, at arbejde positivt sammen med flertallet i Børne- og Skoleudvalget, jfr. referatet af BSK-mødet den 28. august 2023 (pkt. 99), så det sikres, at beslutningsgrundlaget for Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen er i orden."

[A] (B), [B] (V), [J] (V) og [D] (C) stemte for forslaget.

[F] (F), [G] (F) og [E] (A) stemte imod forslaget.

Ændringsforslaget vedtaget.

[F] (F), [G] (F) og [E] (A) tilkendegav, at de ønskede at benytte standsningsretten og få sagen indbragt for Kommunalbestyrelsen.

Beslutning i Kommunalbestyrelsen den 11-09-2023

For Økonomiudvalgets beslutning stemte: [B] (V), [J] (V), [I] (V), [K] (V), [C] (V), [D] (C) og [A] (B).

Imod stemte: [E] (A), [L] (A), [F] (F), [G] (F), [M] (F), [N] (F), [H] (F) og [O] (F).

Økonomiudvalgets beslutning bortfaldet.

Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet stillede et ændringsforslag til Økonomiudvalgets beslutning:

Kommunalbestyrelsen følger det oprindelige forslag fra Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet, og samtidig annulleres videre sagsbehandling i Børne- og Skoleudvalget i sagen (senest punkt 112 på mødet den 28. august 2023).

For ændringsforslaget stemte: [E] (A), [L] (A), [F] (F), [G] (F), [M] (F), [N] (F), [H] (F) og [O].

Imod forslaget stemte: [B] (V), [J] (V), [I] (V), [K] (V), [C] (V), [D] (C) og [A] (B).

Ændringsforslaget vedtaget.

[A] (B) bemærkede, at han var uenig i formalia vedrørende afstemningen.

[B] (V), [C] (V), [K] (V), [I] (V), [J] (V) og [D] (C) støttede indsigelsen."

Ankestyrelsen bad den 3. juni 2024 kommunalbestyrelsen i Langeland Kommune om en udtalelse. Vi bad kommunalbestyrelsen om særligt at redegøre for sine overvejelser i forhold til den af udvalgsmedlemmer udøvede standsningsret, og hvorvidt den pågældende beslutning kunne forlanges standset.

Langeland Kommune har den 10. og 11. september 2024 sendt kommunalbestyrelsens redegørelse af 3. juni 2024 om brug af standsningsretten i Økonomiudvalget den 4. september 2023, kopi af protokollen fra kommunalbestyrelsens møde den 9. september 2024, hvor redegørelsen blev behandlet, og et særstandpunkt fra et mindretal i kommunalbestyrelsen, der stemte imod redegørelsen.

Følgende fremgår bl.a. af udtalelsen:

"Sammenfattende er Kommunalbestyrelsens vurdering

1. Kommunalbestyrelsen behandlede den standsede beslutning fra Økonomiudvalgsmødet 4. september 2023, fordi det netop er kernen i den væsentlige afvigelse fra det almindeligt gældende flertalsprincip, som standsningsretten er et udtryk for. Der er tale om en vidtgående mindretalsbeskyttelsesregel, der hjemler det enkelte udvalgsmedlem en ret til at gribe ind i sagsbehandlingen.

2. Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti stillede til Økonomiudvalget 4. september 2023 et forslag til beslutning vedrørende gennemgangen af sager i Familieafdelingen som følge af Ankestyrelsens tilsynsudtalelse af 3. november 2022. Forslaget var, at Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen "bevilger en beløbsramme på kr. 620.000 til en gennemgang af de resterende sager", og "at administrationen indgår aftale med eksterne konsulenter til at gennemgå sagerne".

Kommunalbestyrelsen vurderer, at det konkrete forslag i sin substans omhandler spørgsmålet om fremdriften i håndteringen af opgaver, som udsprang af Ankestyrelsens tilsynsudtalelse til Langeland Kommune. Der er ikke tale om interne og processuelle forhold, men en sag, som materielt har virkning udadtil for Langeland Kommune og dens borgere.

3. Beslutningen om fremgangsmåden i forhold til tilsynsudtalelsen var truffet af en enig Kommunalbestyrelse 19. december 2022. Kun i meget få tilfælde (når det særligt fremgår af anden lovgivning) er det et fagudvalg, der har beslutningskompetencen.

Kommunalbestyrelsen er det øverste kompetente organ i kommunen. Såvel borgmester som udvalgene skal meddele Kommunalbestyrelsen de oplysninger, den forlanger. Alle stående udvalg er – med få lovfastsatte undtagelser – i enhver henseende undergivet Kommunalbestyrelsens beslutninger.

Kommunalbestyrelsen lægger derfor til grund, at spørgsmålet om

fremgangsmåden i forhold til Ankestyrelsens tilsynsudtalelse af 3. november 2022 kun kan ændres af et flertal i et møde i Kommunalbestyrelsen.

4. Den standsede beslutning lyder således:

Langeland Kommune drøfter håndteringen af gennemgangen af sagerne med Ankestyrelsen med henblik på at opnå enighed om en fælles forståelse af opgaven. Samtidig afventes Børne- og Skoleudvalgets besvarelse af den opgave, som Økonomiudvalget gav udvalget på ØK's møde den 22. maj 2023, idet det pålægges forvaltningsledelsen, i og omkring Familieafdelingen, at arbejde positivt sammen med flertallet i Børne- og Skoleudvalget, jfr. referatet af BSK-mødet den 28. august 2023 (pkt. 99), så det sikres, at beslutningsgrundlaget for Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen er i orden.

Først og fremmest kan Kommunalbestyrelsen konstatere, at beslutningens afsnit om videre drøftelser med Ankestyrelsen for at "... opnå enighed om en fælles forståelse af opgaven." forekommer meningsløs. Der var jo enighed om en fælles forståelse af opgaven. Det var som anført tidligere en enig Kommunalbestyrelse, der i december 2022 traf beslutning om opgavens håndtering. Den beslutning var uændret. Der havde heller ikke været fremsat ændringsforslag eller selvstændige beslutningsforslag herom til Kommunalbestyrelsen i tiden efter december 2022.

Det er videre Kommunalbestyrelsens vurdering, at det, som på overfladen kan lyde som en intern processuel beslutning, nemlig "... afvente Børne og Skoleudvalgets besvarelse af den opgave, som Økonomiudvalget gav på udvalget [...] 22. maj 2023..." er alt andet end det. Formuleringen, om at der skulle være givet en opgave til Børne- og Skole, hviler på den grundlæggende forkerte præmis, at et fagudvalg eller Økonomiudvalget uden delegation har hjemmel til at omgøre en beslutning truffet i Kommunalbestyrelsen.

Dertil kommer, at Kommunalbestyrelsen kan konstatere, at flertallet på det omtalte Økonomiudvalgsmøde 22. maj 2023 ikke stillede nogen ændringsforslag til sagens hovedforslag. Der blev heller ikke stillet nogen opgave til administrationen eller fagudvalget i Økonomiudvalgets beslutning. Blot besluttede flertallet, "at sagen sendes til behandling i Børne- og Skoleudvalget."

5. Hverken et Økonomiudvalgsflertal eller Børne- og Skoleudvalgets fravær af anbefalinger efter tre gange (6/6, 28/6 og 28/8) at have behandlet sagen om en tillægsbevilling for at bevare fremdriften i håndteringen af Ankestyrelsens tilsynsudtalelse kan ændre ved Kommunalbestyrelsens beslutning af 19. december 2022. Tilsvarende bliver spørgsmålet om tillægsbevilling til køb af ekstern bistand ikke et internt processuelt spørgsmål, blot fordi et Økonomiudvalgsflertal beder om en beslutning fra et fagudvalg, som ikke evnede at træffe beslutning om en anbefaling de tre første gange, sagen var til behandling i udvalget.

Det forhold, at tillægsbevillingen var dagsordenssat tre gange i fagudvalget uden at nå en anbefaling, betyder for Kommunalbestyrelsen, at brugen af standsningsretten i Økonomiudvalget 4. september 2023 ikke bryder med princippet om, at ethvert medlem som udgangspunkt kan kræve, at en sag underkastes udvalgsbehandling.

Det er således Kommunalbestyrelsens opfattelse, at det er åbenbart, at sagen ikke ved yderligere udvalgsbehandling kunne tilføres nye, relevante oplysninger i forhold til spørgsmålet om at godkende eller afvise en tillægsbevilling. Dette understøttes ikke blot af de gentagne udvalgsbehandlinger uden beslutning om en anbefaling, men også af at udvalgsbehandlingen snarere sigtede mod at ændre Kommunalbestyrelsens beslutning om fremgangsmåde fra december 2022 end at realitetsbehandle spørgsmålet om tillægsbevilling.

6. Både det oprindelige forslag om tillægsbevilling fra administrationen, forslaget fra Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti og Økonomiudvalgets beslutning knytter sig til sagens materielle forhold og ikke alene til processuelle spørgsmål som fx et udvalgsmedlems habilitet, indhentelse af oplysninger fra forvaltningen eller fremsendelse af sager til høring eller en beslutning om en indstilling til Kommunalbestyrelsen.

Derfor konkluderer Kommunalbestyrelsen, at beslutningen om standsningsretten er sket inden for lovens rammer, som de er beskrevet i Styrelseslovens §23."

Af mindretallets særstandpunkt fremgår følgende:

"Vi stemmer imod, da vi ikke er enige i fremstillingen, som på flere punkter er forkert - og som ikke besvarer Ankestyrelsens henvendelse af 3. juni 2024.

Økonomiudvalgets beslutning, den 4. september 2023, handler om at præcisere og klargøre rammerne for sagens løsning, samt sikre at Børne- og Skoleudvalgets bidrag til løsning, med henblik på forelæggelse for Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse.

Der er således på ingen måde tale om en beslutning, der har virkning udadtil - men alene en processuel intern beslutning, der har sigte på at styrke beslutningsgrundlaget for kommunalbestyrelsen."

Ankestyrelsen har ved opslag på kommunens hjemmeside konstateret, at det daværende Økonomiudvalg på et møde den 16. maj 2022 godkendte sin forretningsorden, herunder en bestemmelse om en initiativret for udvalgets medlemmer i forhold til udvalget.

Reglerne

Kommunalbestyrelsesmedlemmers initiativret er reguleret i kommunestyrelseslovens § 11, stk. 1, 1. pkt., der har følgende ordlyd:

"§ 11. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen kan for denne indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender samt fremsætte forslag til beslutninger herom."

Følgende fremgår af Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., Djøf Forlag, 3. udgave 2022, side 248-249:

"Bestemmelsen i § 11, stk. 1, 1. pkt., giver et medlem *ret til at få en sag optaget på dagsordenen for et kommunalbestyrelsesmøde* – den såkaldte initiativret [...]. Fremsætter et medlem af kommunalbestyrelsen anmodning om indbringelse af et spørgsmål for kommunalbestyrelsen, må dette optages på udkastet til dagsordenen for det førstkomende kommunalbestyrelsesmøde, såfremt skriftlig anmodning herom er indgivet rettidigt, jf. normalforretningsordenens § 3, stk. 1, [...].

Medlemmernes initiativret efter § 11, stk. 1, kan benyttes både med hensyn til sager, der aktuelt er under behandling i et udvalg eller i den kommunale administration, og med hensyn til andre sager. Medlemmet har imidlertid ikke krav på, at den videre ekspedition af en verserende sag standses, ligesom medlemmet

ikke kan modsætte sig, at kommunalbestyrelsen træffer beslutning om at henvise en sag til afgørelse i et udvalg eller i administrationen. Kommunalbestyrelsen har endvidere indenfor vide rammer adgang til at beslutte, at behandlingen af en sag skal udsættes til behandling på et senere møde i kommunalbestyrelsen, uanset om sagen er sat på dagsordenen efter anmodning fra et medlem i medfør af § 11, stk. 1. Den initiativret, der tilkommer det enkelte medlem, går således alene ud på, at en sag kan forlanges optaget til behandling på et møde i kommunalbestyrelsen. [...]

Det antages, at der ikke eksisterer en tilsvarende initiativret for udvalgsmedlemmer i forhold til et udvalg, de er medlem af. [...] Det forhold, at der ikke består en initiativret i forhold til udvalget, er ikke til hinder for, at det enkelte udvalg – f.eks. i udvalgets forretningsorden – træffer beslutning om, at udvalgsmedlemmerne skal have en sådan ret.”

Udvalgsmedlemmers standsningsret er reguleret i kommunestyrelseslovens § 23, der har følgende ordlyd:

”§ 23. Ethvert medlem af et udvalg kan standse udførelsen af en beslutning, der er truffet af udvalget, ved på mødet til beslutningsprotokollen at erklære, at han ønsker sagen indbragt til afgørelse af kommunalbestyrelsen. Dette gælder dog ikke afgørelser, der ved lovgivningen er henlagt til udvalget.”

Følgende fremgår af Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., Djøf Forlag, 3. udgave 2022, side 484-485:

”Formålet med standsningsretten er at give kommunalbestyrelsesmedlemmerne ret til at få prøvet alle sager, hvor udvalget ellers ville træffe en kommunal beslutning, der får virkning udadtil, i kommunens øverste organ. Alle sådanne beslutninger er en del af kommunens virksomhed, som kommunalbestyrelsen i forhold til borgerne har ansvar for. [...]

Standsningsretten finder derimod ikke anvendelse for så vidt angår et udvalgs beslutninger vedrørende processuelle forhold internt i kommunen f.eks. indhentelse af oplysninger fra forvaltningen eller fremsendelse af sager til høring eller en beslutning om en indstilling til kommunalbestyrelsen. Udførelsen af beslutninger, der er truffet i økonomiudvalget i forbindelse med tilvejebringelsen af

budgetforslaget, herunder udmeldinger til de øvrige udvalg om besparelser m.v., kan således ikke standses i medfør af § 23.

Retten til at standse udførelsen af et udvalgs beslutning og forlange spørgsmålet indbragt til afgørelse i kommunalbestyrelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen i givet fald har pligt til at træffe en realitetsafgørelse om, hvorvidt den standsede beslutning skal udføres. Da der foreligger en udvalgsafgørelse, vil kommunalbestyrelsen dog kunne indskrænke sig til at træffe beslutning om, at udvalgets beslutning skal udføres. Forpligtelsen til at træffe realitetsbehandling indebærer, at ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har ret til at få ordet mindst én gang inden sagens afslutning, herunder mulighed for at begrunde sin holdning og mulighed for at fremsætte ændringsforslag [...]"

Følgende fremgår af det daværende Indenrigs- og Økonomiministeriums og KL's Vejledning om det politiske arbejde i kommunalbestyrelse og udvalg, afsnit 6.2.2.:

"Udøvelsen af standsningsretten skal være rettet imod en udvalgsbeslutning og gælder f.eks. ikke i forhold til udvalgets tilkendegivelser af rent informativ karakter. Reglen gælder alle beslutninger med undtagelse af beslutninger, der efter lovgivningen ikke kan indbringes for kommunalbestyrelsen, og med undtagelse af processuelle beslutninger, som ikke har virkning udadtil, som f.eks. beslutninger om indhentelse af flere oplysninger."

Borgmesterens såkaldte indgrebsret er reguleret i kommunestyrelseslovens § 31 a, stk. 3, der har følgende ordlyd:

"§ 31 a. [...]"

Stk. 3. Formanden kan standse behandlingen af en under et udvalgs myndighedsområde hørende sag ved skriftligt at pålægge udvalget at indbringe sagen for kommunalbestyrelsen uden unødigt ophold. Dette gælder dog ikke sager, hvor afgørelsen ved lovgivningen er henlagt til udvalget."

Følgende fremgår af Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, Hans B. Thomsen m.fl., Djøf Forlag, 3. udgave 2022, side 560-561:

"Borgmesteren har ikke i sin egenskab af øverste daglige leder af forvaltningen kompetence med hensyn til den indholdsmæssige side af sagsbehandlingen, jf. nærmere afsnit 1.4 under § 31, stk.

3. Med indgrebsretten har borgmesteren imidlertid et instrument til at sikre, at forvaltningen fungerer som en enhed. Borgmesteren kan ikke selv omgøre beslutninger, der strider mod lovgivningen, kommunalbestyrelsens beslutninger eller kommunalbestyrelsens formodede opfattelse, men ved hjælp af indgrebsretten kan borgmesteren sikre, at sagen bringes op i kommunalbestyrelsen, der derved får lejlighed til at tage stilling til sagen. [...] Indgrebsretten er som udgangspunkt en rettighed. [...]

Borgmesterens indgrebsret kan anvendes over for alle sager, uanset på hvilket stadium af sagsbehandlingen sagerne befinder sig. [...] Retten omfatter enhver "under et udvalgs myndighedsområde hørende sag", uanset om den skal videre til kommunalbestyrelsen, skal afgøres i udvalget, kan afgøres af udvalgsformanden, jf. styrelseslovens § 22, eller efter delegation af administrationen. [...]

Indgrebsretten udøves ved, at borgmesteren skriftligt pålægger udvalget at indbringe sagen for kommunalbestyrelsen uden unødigt ophold. Skriftlighedskravet vil være opfyldt, såfremt borgmesteren, når indgrebet sker i et udvalgsmøde, lader dette indføre i udvalgets beslutningsprotokol. Udøvelse af indgrebsretten er ikke betinget af, at standsningen sker i udvalgsmødet."

Sådan vurderer vi sagen

Som det fremgår ovenfor, har Ankestyrelsen konstateret, at Økonomiudvalget i sin forretningsorden havde truffet beslutning om en initiativret for dets medlemmer i forhold til udvalget. Vi lægger til grund, at Økonomiudvalget på et møde den 4. september 2023 behandlede et initiativretsforslag fra Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet, at Venstre, Konservative og Radikale Venstre stillede et ændringsforslag hertil, og at ændringsforslaget blev vedtaget.

Det er Ankestyrelsens opfattelse, at den beslutning, som efter et ændringsforslag blev vedtaget på Økonomiudvalgets møde den 4. september 2023 under punktet Forslag fra Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet, ikke kunne begæres standset og indbragt for kommunalbestyrelsen til afgørelse i medfør af kommunestyrelseslovens § 23.

Vi lægger vægt på, at Økonomiudvalgets beslutning efter vores opfattelse vedrørte processuelle forhold internt i kommunen og i forhold

til en eventuel afklaring/drøftelse af en "fælles forståelse med Ankestyrelsen". Vi lægger vægt på, at det vedtagne ændringsforslag efter sit indhold således alene vedrørte processuelle forhold og ikke i sig selv ville få materiel virkning udadtil.

Da beslutningen således alene vedrørte processuelle forhold og forhold internt i kommunen, ændrer det forhold, at sagen som helhed vedrørte håndtering af opgaver, som fulgte af Ankestyrelsens tilsynsudtalelse af 3. november 2022, ikke på vores opfattelse af, at beslutningen ikke kunne standses i medfør af kommunestyrelseslovens § 23.

I det omfang medlemmer af Økonomiudvalget ønskede at indbringe sagen for kommunalbestyrelsen kunne de pågældende have brugt deres initiativret og således i medfør af kommunestyrelseslovens § 11, stk. 1, have bedt om at få sagen på udkastet til det kommende kommunalbestyrelsesmøde, såfremt skriftlig anmodning herom var indgivet rettidigt, jf. normalforretningsordenens § 3, stk. 1.

Vi henviser i øvrigt til borgmesterens indgrebsret i medfør af kommunestyrelseslovens § 31 a, stk. 3, som er omtalt i regelafsnittet ovenfor.

Ankestyrelsen vurderer, at de spørgsmål, der i øvrigt er rejst i sagen ved henvendelse af 2. oktober 2023 om bl.a. borgmesterens og forvaltningens håndtering af sagen, ikke giver anledning til at rejse en tilsynssag.

Vi beder om kommunalbestyrelsens bemærkninger til vores udtalelse

Ankestyrelsen beder kommunalbestyrelsen i Langeland Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver kommunalbestyrelsen anledning til i forhold til anvendelse af standsningsretten i medfør af kommunestyrelseslovens § 23.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag. Det står i § 48 a i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Julie Sinkbæk Juuel

Kopi er sendt til:

[A]

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 69 af 23. januar 2024